

Toelichting bij Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Algemene toelichting

Nadeelcompensatieregeling Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treden de wettelijke nadeelcompensatieregeling van titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en (afdeling 15.1 van) de Omgevingswet in werking.

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot een eenduidig en overzichtelijk nadeelcompensatierecht.

In afdeling 15.1 van de Omgevingswet is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die betrekking heeft op schade die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van de Omgevingswet. Een aantal van de bestaande nadeelcompensatieregelingen, waaronder die van artikel 7.14 e.v. Waterwet, gaat op in afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Afdeling 15.1 sluit aan op de algemene regeling uit titel 4.5 Awb, hetgeen betekent dat de grondslagen, materiele eisen en procedurele bepalingen van titel 4.5 Awb in beginsel van toepassing zijn op de toekenning van nadeelcompensatie die het gevolg is van de rechtmatige uitoefening van de publiekrechtelijke bevoegdheid of taak door een bestuursorgaan op grond van de Omgevingswet.

Echter, daar waar afdeling 15.1 van de Omgevingswet de regeling in de Awb aanvult dan wel van de regeling afwijkt, gaat afdeling 15.1 voor op de Awb: de afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 Omgevingswet ten opzichte van titel 4.5 Awb is limitatief en exclusief. Dit betekent dat als een schadeoorzaak wel is gelegen in de uitoefening van een bevoegdheid op grond van de Omgevingswet, maar die bevoegdheid niet is genoemd in artikel 15.1 Omgevingswet, niet alsnog op grond van de Awb kan worden verzocht om nadeelcompensatie. Op schadeoorzaken die hun grondslag vinden in andere wetgeving dan de Omgevingswet is titel 4.5 Awb wel van toepassing. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan besluiten, maatregelen enz. op grond van de Scheepvaartverkeerswet, welke wet van toepassing is op het door Delfland uit te voeren nautische beheer.

Intrekken Verordening nadeelcompensatie en inwerkingtreding nieuwe verordening.

Gekozen is voor een geheel nieuwe verordening, die is toegesneden op de hiervoor geschetste ontwikkelingen en waarin een aantal verbeteringen en verduidelijkingen ten opzichte van de thans geldende Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland zijn opgenomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Toepassingsbereik

In lid 1 is bepaald dat deze verordening van toepassing is op aanvragen tot nadeelcompensatie als genoemd in artikel 4:126 lid 1 Awb.

In lid 2 is bepaald dat deze verordening niet van toepassing is op situaties waarin voor de betreffende schade een bijzondere regeling is opgesteld. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als verschillende bestuursorganen aansprakelijk (kunnen) zijn, waartoe voor de afhandeling

van de schadeverzoeken een schadeschap in het leven is geroepen. Een schadeschap is een gemeenschappelijke regeling (op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen) die namens de betrokken bestuursorganen alle verzoeken om nadeelcompensatie afhandelt. De aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende bestuursorganen dragen alle bevoegdheden in verband met beslissingen omtrent nadeelcompensatie over aan het schadeschap. Dit betekent dat een verzoek om nadeelcompensatie niet bij de afzonderlijke bestuursorganen, maar enkel bij het betreffende schadeschap kan en moet worden ingediend. In dit lid wordt duidelijk gemaakt dat in deze gevallen de bijzondere regeling voor gaat op deze verordening.

Artikel 2 Bevoegd bestuursorgaan

Lid 1 wijkt af van artikel 4:126 lid 1 Awb in die zin dat de aanvraag altijd wordt behandeld door dijkgraaf en hoogheemraden, ook indien de schade is veroorzaakt door een ander bestuursorgaan van Delfland. In de meeste gevallen zal dit artikel als overbodig gelden, gelet op artikel 15.8 Omgevingswet, waarin is opgenomen dat als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap, als bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent, wordt aangemerkt het dagelijks bestuur van het waterschap. Er kunnen echter gevallen zijn die niet onder artikel 15.8 Omgevingswet vallen, zoals besluiten die niet op grond van de Omgevingswet worden genomen. Om die reden is dit artikel opgenomen.

Artikel 3 Advisering door adviescommissie

Dijkgraaf en hoogheemraden winnen alleen advies in bij een adviescommissie voor zover dat naar hun oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen. Redenen waarom door dijkgraaf en hoogheemraden geen advies bij een adviescommissie wordt ingewonnen, kunnen onder andere zijn dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, het gestelde schadebedrag laag is, in een vergelijkbare zaak reeds advies is gegeven door een adviescommissie of binnen Delfland voldoende deskundigheid aanwezig is om op de aanvraag te kunnen besluiten. In het besluit op de aanvraag doen dijkgraaf en hoogheemraden hiervan mededeling onder vermelding van de reden(en).

Artikel 4 Bevoegdheid stellen regels berekening schade

Door dijkgraaf en hoogheemraden kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de berekening van de schade. Dijkgraaf en hoogheemraden zullen hier voornamelijk toe overgaan bij categorieën die met enige regelmaat voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de 'Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Delfland'. In deze beleidsregel zijn nadere regels gesteld over het bepalen van de vergoeding voor schade die ontstaat bij het verleggen of verwijderen van kabels en leidingen als gevolg van de aanleg of wijziging van waterstaatswerken door of namens Delfland.

Artikel 5 De adviescommissie

Dit artikel voorziet erin dat een (ad hoc) adviescommissie wordt ingesteld wanneer niet op grond van artikel 5 lid 1 door dijkgraaf en hoogheemraden wordt geoordeeld dat op de aanvraag zonder advisering door een adviescommissie kan worden besloten. Er is niet voorzien in een vaste commissie teneinde dijkgraaf en hoogheemraden in de gelegenheid te stellen de samenstelling van de commissie af te stemmen op de specifieke aanvraag. Het artikel biedt tevens de mogelijkheid om meerdere aanvragen tot nadeelcompensatie die betrekking hebben op hetzelfde onderwerp/project in handen te stellen van dezelfde adviescommissie.

Artikel 6 Procedure adviescommissie

In dit artikel is de procedure bij de adviescommissie opgenomen. Dijkgraaf en hoogheemraden informeren de aanvrager en belanghebbenden dat de aanvraag in handen is gesteld van een adviescommissie.

Naast de aanvrager worden ook eventuele (andere) belanghebbenden betrokken. Op grond van artikel 13.3c lid 2 Omgevingswet is dit in ieder geval degene die de schadeveroorzakende activiteit verricht en met wie een overeenkomst als genoemd in artikel 13.3c lid 1 Omgevingswet is gesloten. Daarnaast kan worden gedacht aan de aanvrager van het schadeveroorzakende besluit of degene die de toegestane schadeveroorzakende activiteit verricht en op wie dijkgraaf en hoogheemraden op grond van artikel 13.3d Omgevingswet een eventuele toe te kennen schadevergoeding willen verhalen.

De commissie houdt een hoorzitting, waarin partijen de gelegenheid wordt geboden mondeling hun standpunt toe te lichten. Tevens kan de adviescommissie de hoorzitting benutten om vragen te stellen aan partijen.

Voordat de commissie haar definitieve advies opstelt, stelt zij partijen in de gelegenheid om te reageren op het conceptadvies.

Artikel 7 Bevoegdheden en verplichtingen

In het eerste lid is bepaald dat dijkgraaf en hoogheemraden aan de commissie de gegevens verschaffen die nodig zijn voor een goede vervulling van haar taak. Tot die gegevens behoren niet alleen het verzoek met de daarbij behorende, eventueel later toegevoegde, bescheiden, maar ook de zich onder dijkgraaf en hoogheemraden bevindende gegevens over de schadeoorzaak. Artikel 5 lid 1 van de Wet openbaarheid van bestuur is van overeenkomstige toepassing.

Het tweede lid legt een soortgelijke verplichting op aan de aanvrager. Ook de aanvrager dient de gegevens te verschaffen die de adviescommissie nodig heeft voor een goede vervulling van haar taak. De aanvrager zal waarschijnlijk al gegevens hebben overgelegd bij het indienen van de aanvraag, maar het is niet onvoorstelbaar dat de commissie het overleggen van nadere gegevens nodig acht.

Het derde en vierde lid stelt de adviescommissie in de gelegenheid inlichtingen in te winnen bij derden. Indien daarmee kosten zijn gemoeid, bijvoorbeeld omdat een deskundigenadvies wordt gevraagd, is met het oog op die kosten voorafgaande instemming van dijkgraaf en hoogheemraden nodig.

Artikel 8 Uitbetaling

In deze bepaling is de uiterste betaaltermijn vastgelegd. Als een aanvraag om schadevergoeding geheel of gedeeltelijk wordt toegekend, wordt het betreffende bedrag uiterlijk vier weken na bekendmaking van het besluit op de aanvraag betaald.

Artikel 9 Aanvraag voorschot

In dit artikel is vastgelegd dat het bestuursorgaan op een daartoe strekkende aanvraag kan beslissen een voorschot te verlenen op het eventueel uit te betalen bedrag aan schadevergoeding. Dit kan worden gedaan als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling zal worden vastgesteld. Hiertoe kan door de aanvrager een verzoek worden gedaan. Het voorschot kan ook ambtshalve worden verleend. De artikelen 4:95 en 4:96 van de Awb zijn op onder meer van toepassing op dit voorschot. Dit betekent dat onverschuldigde voorschotten kunnen worden teruggevorderd.

Artikel 10 Inwerkingtreding, citeertitel

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024. Op datzelfde moment wordt de 'Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland' ingetrokken. De nieuwe verordening wordt aangehaald als 'Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024'.